

мовних форм в обох мовах, їхнє вживання у певних сполученнях та контекстах, позаяк завдання перекладача полягає не у відтворенні форми, а змісту – ідеї, що сформульована однією мовою та мусить бути передана іншою [2]. Навчальний потенціал корпусів паралельних текстів високо оцінений не лише здобувачами вищої освіти мовних спеціальностей за кордоном, а й в Україні. На сучасному етапі поступу вітчизняної лінгвістичної науки мають місце не лише теоретичні розвідки науковців з корпусної лінгвістики, а й практичні набутки – створення першого корпусу паралельних текстів з українською мовою на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, де багатомовні та суміжні корпуси паралельних текстів використовують для викладання перекладної лексикографії, теорії та практики перекладу, а також у провадженні порівняльних лексичних, граматичних розвідок та у розробці систем машинного перекладу [1]. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у більш детальному аналізі процедури створення корпусу паралельних текстів та особливостей його використання у вивченні іноземних мов здобувачами вищої освіти спеціальності «Переклад».

ЛІТЕРАТУРА

1. Леміш Н. Застосування корпусного підходу у навчанні перекладачів. URL: <https://cusu.edu.ua/ua/konferen-2018-2019-arhiv/iii-international-scientific-and-practical-internet-conference-foreign-language-in-professional-training-of-specialists-issues-and-strategies/section-2/8856-zastosuvannya-korpusnoho-pidkrodu-u-navchanni-perekladachiv> (дата звернення: 02.02.2024).
2. Матвеева С. Корпус паралельних текстів як інструмент перекладача. URL: [\(PDF\) Корпус паралельних текстів як інструмент перекладача \(researchgate.net\)](#) (дата звернення: 02.02.2024).

СЛОВНИКОВА ФІКСАЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНИХ НОМЕНІВ ВЗУТТЯ (на матеріалі ГРАКу і ВЕСУМу)

Олена Лаврінець

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Останнім десятиріччям увагу науковців привертає великий референтний корпус української мови – Генеральний регіонально анотований корпус української мови [2], на основі якого здійснено, зокрема, ґрунтовні дослідження з актуальних питань граматики (статті Л. Дикої, Н. Кобченко, Н. Шведової, Р. Фісун та ін. див. на сторінці ГРАКу).

Об'єктом нашого зацікавлення є запозичені номени взуття, що тільки-но входять до лексичного складу української мови й актуальність вивчення яких

зумовлена потребою уніфікованого лексикографічного впорядкування за граматичним та орфографічним параметрами. Ідеться про назви взуття, що їх не зафіксовано у словниках літературної мови та які мають фонетико-графічну варіантність у мовній практиці: *клоги* й *клогі*, *монки* й *монкі*.

Відмінювані іменники *клоги*, *монки*, за нашими спостереженнями, активніше вживані в узуальному мовленні, ніж невідмінювані іменники *клогі*, *монкі*, написання яких відповідає нормам чинного «Українського правопису» [3, с. 159]. Визначальним чинником у кодифікації одного з двох варіантів стане сучасний узус (у ГРАКу-16 *клоги* – 7 випадків уживання, *клогі* – 1 випадок; *монки* – 4 випадки, *монкі* – 2 випадки), свідченням чого є введення до реєстру ВЕСУМу [1] варіанта *броги*, що за активністю вжитку переважав варіант *брогі*. ГРАК-16, зокрема, репрезентує 28 випадків уживання лексеми *броги* та її словоформ *брогів*, *брогами* й 1 випадок уживання лексеми *брогі*. Статистичний чинник, переконані, став ключовим і для фіксації у ВЕСУМі таких іменників: *еспадрильї* (15 випадків уживання лексеми та її словоформ *еспадрильях*, *еспадрильями*) і *снікерси* (52 випадки вживання лексеми та її словоформ *снікерсів*, *снікерсам*, *снікерсами*, *снікерсах*), яким за слововжитком поступаються відповідно іменники *еспадрилі* (1 випадок уживання) і *снікери* (6 випадків уживання лексеми та її словоформи *снікерами*).

Інколи словникова фіксація запозичених номенів взуття зумовлена не статистичним, а суб'єктивним чинником. З-поміж чотирьох поширених у сучасному мовленні фонетико-графічних варіантів *уггі*, *угі* й *угги*, *уги* у ВЕСУМі подано лексеми *угі* й *уггі*. Варіанти *уггі* й *угги* суперечать правописним нормам сучасної української літературної мови [3, с. 157], тому введення будь-якого з них до реєстру словників є помилковим. Щодо варіантів *угі* й *уги*, то другий за представленням у текстах ГРАКу-16 активніше вживаний: *угі* – 3 випадки, *уги* та його словоформи *угів*, *угами*, *угах* – 29 випадків. Припускаємо, що реєстр сучасних словників може поповнити лексема *уги*, граматично освоєна як відмінюваний іменник подібно до репрезентованої у ВЕСУМі лексеми *броги* та перспективних для фіксації лексем *клоги*, *монки*.

ЛІТЕРАТУРА

1. ВЕСУМ – Рисін А., Старко В. Великий електронний словник української мови. <https://vesum.nlp.net.ua/> (дата звернення: 10.02.2024).
2. ГРАК-16 – Шведова М., Фон Вальденфельс Р., Яригін С., Рисін А., Старко В., Ніколаєнко Т. та ін. (2017–2023). Генеральний регіонально анотований корпус української мови. Київ, Львів, Єна. <http://uacorpus.org> (дата звернення: 10.02.2024).
3. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.